

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
(อพ.สธ.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ชื่อโครงการ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

ผู้ดำเนินโครงการหลัก สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

เบอร์โทรศัพท์ส่วนราชการ ๐-๔๔๖๖-๖๓๕๖

ความเป็นมาของโครงการฯ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจและทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย ก่อให้เกิดกิจกรรมเพื่อให้มีการร่วมคิดร่วมปฏิบัติที่นำผลประโยชน์มาถึงประชาชนชาวไทย ตลอดจนให้มีการจัดทำระบบข้อมูลทรัพยากรให้แพร่หลายสามารถสื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากสายพระเนตรอันยาวไกลของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชตั้งแต่เมื่อครั้งปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่ทรงมีพระราชดำริให้อนุรักษ์ต้นยางนาและทรงให้รวบรวมพืชพันธุ์ไม้ของภาคต่างๆ ทั่วประเทศปลูกไว้ในสวนจิตรลดา โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จึงเป็นโครงการที่เกิดขึ้นเพื่อสนองแนวพระราชดำริ และสืบสานพระราชปณิธานแห่งพระองค์ โดยปรากฏในรูปแบบกิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วยกิจกรรมปกป้องทรัพยากรในพื้นที่ป่าธรรมชาติการสำรวจรวบรวมทรัพยากรที่มีแนวโน้มว่าใกล้สูญพันธุ์อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การนำพันธุ์พืชที่รวบรวมเพาะปลูกและรักษาในพื้นที่ที่เหมาะสมทางกายภาพ และปลอดภัยจากการรุกราน การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร โครงการศึกษาประเมินทรัพยากรในด้านต่างๆ ให้ทราบองค์ประกอบ คุณสมบัติ และการใช้ประโยชน์พืชพรรณ การจัดทำระบบข้อมูลทรัพยากรด้านคอมพิวเตอร์ การวางแผนและพัฒนาทรัพยากรระยะยาว ๓๐ - ๕๐ ปี และกิจกรรมการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรแก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้แก่ เยาวชน บุคคลทั่วไป ให้มีความเข้าใจตระหนักใน ความสำคัญเกิดความปิติและสำนึกที่จะร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์พืชพรรณของไทยให้คงอยู่เป็นทรัพยากร อันทรงคุณค่าประจำชาติสืบไป ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ไม้ที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทยสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ที่เกี่ยวกับ "ปัจจัยสี่" อันเป็นพื้นฐานหลักในการดำรงชีวิตของมนุษย์ จึงนับได้ว่าพันธุ์ไม้เหล่านี้ มีความผูกพันกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยมาช้านานนับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตามเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไปประโยชน์ที่เคยได้รับจากพรรณพืชอาจแปรไปตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ความต้องการของสังคม และผู้บริโภค การสำรวจค้นคว้าและวิจัยตามหลักวิทยาศาสตร์สมัยใหม่เกี่ยวกับพฤกษศาสตร์ ดังที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ดำเนินการอยู่ในขณะนี้ จึงสามารถทำให้คนไทยได้ทราบถึงคุณประโยชน์ของพืชพรรณหลายชนิด ซึ่งบางชนิดเป็นที่รู้จักแพร่หลาย มีการนำมาใช้ประโยชน์แต่ขาดการดูแลรักษา จนปริมาณลดลงและเกือบสูญพันธุ์จากถิ่นกำเนิด พืชบางชนิดมีมาช้านาน แต่มิได้เป็นที่ล่วงรู้ถึงคุณประโยชน์ จนอาจถูกละเลยหรือถูกทำลายไปอย่างน่าเสียดาย

๑. หลักการและเหตุผล

ตามที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ มีหนังสือที่ บร ๐๐๒๓.๓/ว ๙๓ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔ เรื่อง การสมัครเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบ และสร้างความเข้าใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสมัครเข้าร่วมสนองพระราชดำริ ตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ สืบค้น ศึกษา จัดทำศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช ปลูกฝังสร้างให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกในกาอนุรักษ์พันธุกรรมพืช รวมทั้งสร้างสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายระดับต่างๆในการดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ นั้น

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ได้เล็งเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในท้องถิ่น และเพื่อสนองพระราชดำริโครงการฯ ได้เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมตามแผนแม่บทให้ครบทั้ง ๘ กิจกรรมของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นกิจกรรมที่มีแนวปฏิบัติให้คณะทำงานกิจกรรม สืบค้นทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งคณะทำงานมีหน้าที่ เก็บรวบรวมพันธุกรรมทรัพยากรชีวภาพ ในพื้นที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนา เช่น การทำอ่างเก็บน้ำ ทำถนน หรือการทำโรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ ซึ่งพันธุกรรมในพื้นที่เหล่านั้นจะสูญไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
๒. เพื่ออนุรักษ์พืชพรรณและความหลากหลายทางชีวภาพของตำบลบ้านยาง
๓. เพื่อนำความรู้จากการศึกษาวิจัยพืชพรรณและความหลากหลายทางชีวภาพการศึกษาทรัพยากร ภายภาพ การสำรวจและบันทึกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนตำบลเทพรักษา เพื่อสร้างฐานองค์ความรู้ทางวิชาการ ที่จะนำไปสู่การอนุรักษ์ และพัฒนาอย่างยั่งยืนสู่เศรษฐกิจพอเพียง
๔. เพื่อปลูกฝังสร้างจิตสำนึกให้กับเยาวชนในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และทรัพยากรธรรมชาติ รักษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. เพื่อจัดทำศูนย์การเรียนรู้และรวบรวมข้อมูลพันธุกรรมพืชรวมทั้งทรัพยากรอื่นๆ ได้แก่ ทรัพยากรชีวภาพ, ทรัพยากรกายภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา เพื่อเผยแพร่ให้กับเยาวชนและผู้สนใจ

๓. ความสอดคล้องตามประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดด้าน:

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและบริการ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ เสริมสร้างความมั่นคง

๔. กลุ่มเป้าหมาย

- คุณสมบัติผู้เข้าร่วมโครงการ : ผู้นำชุมชน ผู้แทนกลุ่มและประชาชนทั่วไปในพื้นที่ตำบลเทพรักษา
- จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ : ๑๘ หมู่บ้าน

๕. พื้นที่ดำเนินการ / แผนดำเนินการ

- ๕.๑ พื้นที่ดำเนินการ : ป่าชุมชนของหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลบ้านยางทั้ง ๑๘ หมู่บ้าน
- ๕.๒ แผนการดำเนินการ : แนวทางการดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงานของแผนแม่บท อพ.สธ.